

తలపై వాత పెట్టాడు. (అసదుల్ 'గాబహ్)

అతడు ప్రవక్త (స)ను నాగురించి అల్లాహ్ ను ప్రార్థించమని కోరాడు. అనంతరం ప్రవక్త(స) ఓ అల్లాహ్(త) ఖబ్బాబ్ కు సహాయం చేయి అని ప్రార్థించారు. ఇది చాలక వారు ధన పరంగా కూడా హాని చేకూర్చడానికి ప్రయత్నించారు. 'అస్ బిన్ వాయిల్పై అతని అప్పు ఉండేది. 'ఖబ్బాబ్ తన బాకీ ఇవ్వమని అడిగితే, 'నీవు ము'హమ్మద్ ను వదలనంత వరకు నేను నీ బాకీ ఇవ్వను' అని అనేవాడు. దానికి ఖబ్బాబ్, 'నీవు మరణించి మళ్ళీ సజీవంగా లేవనంత వరకు నేను ము'హమ్మద్ నుండి వేరుకాను,' అని అనేవారు. దానికి వాడు, 'సరే, నేను మరణించి లేచిన తర్వాత నాకు ధనం, సంతానం లభించిన తర్వాత నీ అప్పు తీరుస్తాను' అని అనేవాడు. అంటే మరణించి తిరిగి లేవబడటం అనే ఇస్లామ్ విశ్వాసాన్ని ధిక్కరించేవాడు. దీనిపై ఈ ఆయతు అవతరించబడింది. అల్లాహ్ ఆదేశం: "ఏమీ? మా సూచనలను తిరస్కరించి: "నిశ్చయంగా, నాకు ధనసంపదలూ మరియు సంతానం ఇవ్వబడుతూనే ఉంటాయి." అని ఫలికే వానిని నీవు చూశావా? ఏమీ? అతడు అగోచరాన్నిచూశాడా? లేదా అనంత కరుణామయుని వాగ్దానం పొందాడా? అలాకాదు! అతడు చెప్పింది, మేము వ్రాసి పెట్టగలము. మరియు అతడి శిక్షను మరింత పెంచగలము. మరియు అతడు చెప్పేవస్తువులకు మేమే వారసులమవుతాము మరియు అతడు ఒంటరిగానే మావద్దకు వస్తాడు." (మర్కమ్, 19:77-80)

ఖబ్బాబ్ (ర) చాలా కాలం వరకు ఈ హింసలను భరిస్తూ ఉన్నాడు. హిజ్రత్ ఆదేశం వచ్చిన తరువాత హిజ్రత్ చేసి మదీనహ్ వచ్చారు. హిజ్రత్ కూడా కష్టాలకు, ఆపదలకు భయ పడి చేయలేదు, కేవలం దైవప్రీతి కోసమే చేశారు. ఇంకా నేను కేవలం దైవప్రీతి కోసమే ప్రవక్త (స) వెంట హిజ్రత్ చేసాను అని అనేవారు. మదీనహ్ వచ్చిన తర్వాత ప్రవక్త (స) అతనికి ఖర్తామ్ బీన్ సమ్మల మధ్య సోదర భావం ఏర్పరిచారు.

మదీనహ్ వచ్చిన తర్వాత ప్రారంభం నుండి చివరివరకు అన్ని యుద్ధాల్లో పాల్గొన్నారు. 'ఉమర్ (ర) అతని ప్రత్యేకతల వల్ల అతన్ని చాలా గౌరవించేవారు. ఒకసారి 'ఖబ్బాబ్ (ర) 'ఉమర్ (ర)ను కలవటానికి వెళ్ళారు. 'ఉమర్ (అ) అతన్ని తన మెడపై కూర్చోబెట్టుకొని, ప్రజలకు చూపిస్తూ, 'ఇతను కాక నా వీపుపై కూర్చునే మరో వ్యక్తి కూడా ఉన్నాడు' అని అన్నారు. 'ఖబ్బాబ్ (ర) 'మరెవరు అని అడిగాడు. 'దానికి 'ఉమర్ (ర)

۳- بَابُ مَا يُقَالُ عِنْدَ مَنْ حَضَرَهُ الْمَوْتُ

3. మరణావస్థలో ఉన్నవారికి ఉపదేశం

మరణిస్తున్నవారు తమ కష్టంలో తాము ఉంటారు. ఒక్కో సారి మతి స్థిమితం ఉండదు. అందువల్ల అతని

'బిలాల్ (అ) అని అన్నారు. దానికి అతను నాకు సమానంగా ఎలా? అవిశ్వాసుల్లో అతనికి చాలామంది సహాయకులు ఉండేవారు. కాని నాకు అల్లాహ్(త) తప్ప అడిగేవారెవరూ ఉండేవారు కారు అని చెప్పి తాను భరించిన కష్టాలను, హింసలను గురించి చెప్పారు.

37వ హిజ్రీలో కూఫాలో అనారోగ్యానికి గురయ్యాడు. వ్యాధి తగ్గడానికి బదులు ఇంకా పెరిగిపోయింది. వ్యాధి బాధవల్ల ఆందోళన చెంది "ఒకవేళ అల్లాహ్(త), ఆయన ప్రవక్త చావును కోరరాదని వారింది ఉండకుంటే నేను ప్రార్థించే వాడిని" అని అన్నారు. పరిస్థితి ఇంకా ప్రమాదకరంగా తయారై నపుడు కఫన్ తీసుకురావటం జరిగింది. దాన్ని చూసి, అతను చాలా ఏడ్చారు, ఇంకా, "హమ్ జహ్ కు పూర్తి కఫన్ కూడా లభించ లేదు. ఒక చిన్న దుప్పటి కఫన్ గా చుట్టడం జరిగింది. ఒకవేళ కాళ్ళు కప్పితే తల బయటపడేది. ఒకవేళ తల కప్పితే కాళ్ళు బయటపడేవి. చివరికి తల కప్పి, కాళ్ళపై గడ్డి కప్పటం జరిగింది" అని అన్నారు. కొందరు పరామర్శించటానికి వచ్చారు. అబూ 'అబ్దుల్లాహ్! 'సంతోషించు. రేపటి వరకు నీవు నీ మిత్రులను కలుసు కుంటావు' అని అన్నారు. అది విని మౌనంగా ఉండి, 'నేను చావుకు భయపడటం లేదు. మీరు నన్ను పుణ్యాత్ములను గురించి గుర్తుచేశారు. కాని నాకు పుణ్యానికి బదులు పాపం లభించిందేమోనని భయపడుతున్నాను' అని అన్నారు. (ఇబ్ని స'అద్)

కూఫా ప్రజలు సాధారణంగా మృతులను పట్టణం లోపలే ఖననం చేసేవారు. కాని అతను, "నన్ను పట్టణం వెలుపల ఖననం చేయమని" హితవుచేశారు. దాని ప్రకారం అతన్ని పట్టణం వెలుపల ఖననం చేయడం జరిగింది. ఇతని సమాధి వల్ల పట్టణం వెలుపల కూడా జనవాసాలు ఏర్పడ్డాయి. మరణించినపుడు అతని వయస్సు 72 సంవత్సరాలు. 'అలీ (ర) 'సిఫ్ఫీన్ యుద్ధం నుండి తిరిగివస్తున్నప్పుడు ఇతని మరణ వార్త అందింది. 'అలీ (ర) జనాజహ్ నమాజు చదివించారు. దీని ద్వారా 37వ హిజ్రీలో మరణించారని తేలింది. అల్లాహ్ మనందరికీ ఖుర్రాతీన్, 'హదీసుల ప్రకారం జీవించే భాగ్యం ప్రసాదించుగాక! ఆమీన్.

ముందు కలిమహ్ 'తయ్యిబహ్' పలుకుతూ ఉండాలి. అది విని అతను కూడా పలుకుతాడు. దానివల్ల విశ్వాసంతో సమాప్తం అవు తుంది. అయితే ఇదంతా మరణావస్థకు ముందు జరగాలి. అదేవిధంగా పండితులు అనేక మరణసూచనలు పేర్కొన్నారు. మరణ సూచనలో ఒకటిమిటంటే, కాళ్ళు పనికి రాకుండా పోతాయి. ముక్కు వంకరగా అయిపోతుంది. చెవులు కూడా వంగిపోతాయి. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో, "లా ఇలాహా ఇల్లాల్లాహ్," పలుకుతూ ఉండాలి. అయితే, 'ఇలా చదువు,' అని ఆదేశించకూడదు. ఎందుకంటే ఆ కష్ట పరిస్థితిలో నిరాకరించనూ వచ్చు. అందువల్ల అతని ముందు పరిస్థూ ఉండాలి.

مَعْلُومَاتُ الْوَلَدِ

(٥٠٨/١) (صحيح) [١] - ١٦١٦

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ وَأَبِي هُرَيْرَةَ قَالَا: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "اَقْبُوا مَوْتَكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

1616. (1) [1/508-దృఢం]

అబూ స'య్యాద్ (ర) మరియు అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీరు మీ మరణించే వారి ముందు 'లా ఇలాహా ఇల్లాల్లాహ్' అని పలకండి." (ముస్లిమ్)

(٥٠٨/١) (صحيح) [٢] - ١٦١٧

وَعَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِذَا حَضَرْتُمُ الْمَرِيضَ أَوْ الْمَيِّتَ فَقُولُوا خَيْرًا فَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ يُؤْمِنُونَ عَلَى مَا تَقُولُونَ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

1617. (2) [1/508-దృఢం]

ఉమ్మే సలమహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త(స) ప్రవచనం, "మీరు పరామర్శించడానికి వెళ్ళినా, మరణావస్థలో ఉన్న వ్యక్తి వద్దకు వెళ్ళినా, మంచి మాటలు మాట్లాడండి. ఎందుకంటే దైవ దూతలు మీ మాటలపై ఆమీన్ అని పలుకుతుంటారు." ²⁹ (ముస్లిమ్)

29) వివరణ-1617: ఈ 'హదీసు'లో మృతులు అంటే మరణా వస్థలో ఉన్నవారు మరియు అనారోగ్యంగా ఉన్న వారు. అంటే రోగివద్దకు వెళితే, పరామర్శించాలి. మరణా వస్థలో ఉన్నవారి వద్దకు వెళితే, "లాయిలాహా ఇల్లాల్లాహ్" ఉద్ఘోషించాలి. అది విని అతడు కూడా వల్లిస్తాడు. ఇంకా అతని క్షమాపణ కోసం దు'ఆ చేయాలి.

(٥٠٨/١) (صحيح) [٣] - ١٦١٨

وَعَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَا مِنْ مُسْلِمٍ تُصِيبُهُ مُصِيبَةٌ فَيَقُولُ مَا أَمَرَهُ اللَّهُ بِهِ: "إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاغِبُونَ". اللَّهُمَّ اجْزِنِي فِي مُصِيبَتِي وَاخْلُفْ لِي خَيْرًا مِّنْهَا". إِلَّا أَخْلَفَ اللَّهُ لَهُ خَيْرًا مِّنْهَا. فَلَمَّا مَاتَ أَبُو سَلَمَةَ قَالَتْ: أَيُّ الْمُسْلِمِينَ خَيْرٌ مِنْ أَبِي سَلَمَةَ؟ أَوْ بَيَّتَ هَاجَرَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. ثُمَّ إِنِّي قُلْتُهَا فَأَخْلَفَ اللَّهُ لِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

1618. (3) [1/508-దృఢం]

ఉమ్మే సలమహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ముస్లిమ్ కు కష్టంగానీ, ఆపదగానీ వచ్చి, అతడు అల్లాహ్ తీర్పుకు అనుగుణంగా ఈదు'ఆ పరిస్థి అల్లాహ్ అతనికి దానికంటే ఉత్తమమైనది ప్రసాదిస్తాడు. "ఇన్నా లిల్లాహ్ వ ఇన్నా ఇలైహి రాజి'ఉన్. అల్లా హుమ్మా జరీన్ ఫీమునీ'బతీ వఅల్'ఖిఫ్ ఫీ'ఖైరమ్మిన్ హా."-మన మంతా అల్లాహ్ కోసమే. మనం అల్లాహ్ వైపు మరలే వాళ్ళమే. ఓ అల్లాహ్! ఈ ఆపదపై నాకు పుణ్యం ప్రసా దించు. ఇంకా దీనికంటే ఉత్తమమైనది ప్రసాదించు."

ఉమ్మే సలమహ్ (ర) కథనం: నా భర్త అబూ సలమహ్ (ర) మరణించారు. అప్పుడు నేను అబూ సలమహ్ కంటే ఉత్తమ ముస్లిమ్ మరెవరు ఉండరని భావించాను, ఎందు కంటే అబూ సలమహ్ కుటుంబ సమేతంగా హిజ్రత్ చేశారు. అందరికంటే ముందు హిజ్రత్ చేశారు. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) ఉపదేశించి నట్టు ఈ దు'ఆ చదివాను. అల్లాహ్ నాకు అబూ సలమహ్ కంటే ఉత్తమ వ్యక్తిని ప్రసాదించారు. అంటే ప్రవక్త (స)ను ప్రసాదించాడు. అంటే ప్రవక్త (స) నన్ను పెళ్ళి చేసుకున్నారు. ³⁰ (ముస్లిమ్)

30) వివరణ-1618: ఉమ్మే సలమహ్ పేరు హింద్ బిన్తె ఉమయ్యహ్. ఉమ్మే సలమహ్ ఆమె కునియత్. ఈమె ఖురైషు ల్లోని మ'ఖ్జుమ్ కుటుంబానికి చెందినవారు. ఈమె 'అబ్దు ల్లాహ్ బిన్ 'అబ్దుల్ అసదీను పెళ్ళి చేసుకున్నారు. అయితే అతడు అబూ సలమహ్ గా అందరికీ పరిచయం. ఇంకా అతడు చిన్నాన్న కొడుకు, మరియు ప్రవక్త(స)కు బాల్యంలోని పాల నోదరుడు. ఉమ్మే సలమహ్ తన భర్త వెంబ ఇస్లామ్ స్వీకరించారు. ఆయన వెంబ 'హబషహ్ వలస పోయారు. 'హబషహ్ లో కొంత కాలం ఉండి మళ్ళీ మక్కహ్ తిరిగి వచ్చారు. ఇక్కడినుండి మదీనహ్ వలసవెళ్ళారు. ఈమె మక్కహ్

నుండి మదీనహ్ వలసవెళ్ళిన మొట్టమొదటి స్త్రీ. ఈమె వలస వెళ్ళిన సంఘటన చాలా ఆశ్చర్యకరమైనది. ఉమ్మె సలమహ్ తన భర్త వెంట హిజ్రత్ చేయాలనుకునే వారు, ఆమె కొడుకు సలమహ్ కూడా వెంట ఉన్నాడు. కాని ఉమ్మె సలమహ్ కుటుంబం వారు అడ్డుకున్నారు. అందువల్ల అబూ సలమహ్ వారిని వదలి మదీనహ్ వెళ్ళిపోయారు. ఆమె ఇంటికి తిరిగి వచ్చారు. ఇటు అబూ సలమహ్ కుటుంబం వారు సలమహ్ ను లాక్కొని తీసుకుపోయారు. దీనివల్ల ఉమ్మె సలమహ్ కు మరీ ఎక్కువ బాధ కలిగింది. అందువల్ల రోజూ ఆందోళన చెందుతూ ఇంటినుండి బయలుదేరి, 'అబ్ తహ్ లో' కూర్చోని ఏడ్చేవారు. 7- 8 రోజుల వరకు ఇలాగే జరిగింది. కుటుంబ సభ్యులకు ఏ మాత్రం జాలి కలుగలేదు. ఒకరోజు వారి కుటుంబం నుండి ఒక వ్యక్తి ఉమ్మె సలమహ్ ఏడ్వటం చూసి, జాలివేసి, ఆమె నెందుకు హింసిస్తారు, వెళ్ళనివ్వండి. ఆమె బిడ్డను తిరిగి ఇచ్చివేయండి అని అన్నాడు. వెళ్ళడానికి అనుమతి లభించింది. బిడ్డను ఒడిలో పెట్టుకొని ఒంటిపై ఎక్కి మదీనహ్ వైపు బయలుదేరారు. ఆమె ఒంటరిగా ఉన్నారు. తనయ్యామీలో 'ఉస్మాన్ బిన్ 'తల్'హ్ దృష్టిపడింది. ఎక్కడకు వెళుతున్నారు అని అడిగాడు. మదీనహ్ కు అని సమాధానం ఇచ్చారు. వెంట ఎవరున్నారని అడిగాడు. దానికి ఆమె అల్లాహ్ (త), ఈ బిడ్డ అని సమాధానం ఇచ్చారు. దానికి 'ఉస్మాన్ నీవు ఎంతమాత్రం ఒంటరిగా వెళ్ళలేవు అని చెప్పి, ఒంటి కళ్ళిం పట్టుకొని మదీనహ్ వైపు బయలుదేరారు. మార్గంలో ఎక్కడైనా ఒంటిను ఆపితే, కూర్చోబెట్టి ప్రక్కకు తప్పుకునే వారు. ఉమ్మె సలమహ్ దిగి అవసరాలు తీర్చుకొనేవారు. బయలుదేరినప్పుడు ఒంటిపై మావటి పెట్టి తప్పుకునేవారు. ఉమ్మె సలమహ్ ను ఎక్కి కూర్చోమని చెప్పారు. ఇటువంటి మంచి వ్యక్తి నేనెప్పుడూ చూడలేదు. ఎలాగైతేనే మదీనహ్ చేరుకున్నాం. ఖుబా' జనవాసం కనపడింది. వారు అటు పోండి, మీ భర్త అక్కడే ఉంటున్నారు అని అన్నారు. ఆమె అటు వెళ్ళింది, 'ఉస్మాన్ మక్కహ్ బయలుదేరారు. (జరఖాన్, 3/272)

ఖుబా' చేరిన తర్వాత ఇతర స్త్రీలు ఆమెను పరిస్థితులు అడిగి తెలుసుకునేవారు. ఆమె తన తండ్రి పేరు చెబితే ఎవరూ నమ్మేవారు కాదు. ఉమ్మె సలమహ్ మౌనం వహించేవారు. కొందరు 'హజ్జ్ కోసం వెళ్ళినపుడు ఆమె ఉత్తరం పంపింది. దాని ద్వారా ఆమె 'ఉమయ్య కూతురని తెలుసుకున్నారు. ఎందుకంటే ఉమయ్య

ఖురైషుల్లోని గౌరవనీయ వ్యక్తి. అందు వల్ల ఉమ్మె సలమహ్ ను గౌరవంగా చూసేవారు. కొంతకాలం సుఖంగా ఉన్నారు. అబూ సలమహ్ చాలా గొప్ప పోరాట వీరులు. బద్ర్, ఉహుద్ యుద్ధాల్లో పాల్గొన్నారు. ఉహుద్ లో తగిలిన గాయాల వల్ల మరణించారు. జమాదుస్సాన్ 4వ హిజ్రీలో మరణించారు. ఉమ్మె సలమహ్ ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చి అబూ సలమహ్ మరణవార్త వినిపించారు. ప్రవక్త (స) ఆమె ఇంటికి వెళ్ళారు. ఇంట్లో అంతా దుఃఖ వాతావరణం నిండి ఉంది. ప్రవక్త (స) ఆమెను ఓర్పు సహనం వహించమని, ఆయన క్షమాపణకు దు'ఆ చేయమని, అతనికంటే మంచి వ్యక్తిని ప్రసాదించమని దు'ఆ చేయమని ఉపదేశించారు. ఆ తరువాత అబూ సలమహ్ జనాజహ్ నమాజు చదివించారు. ప్రవక్త (స) 9 తక్ బీర్లు చదివారు. ప్రజలు నమాజు తర్వాత, ప్రవక్తా! 'మీ వల్ల పొరపాటు జరగలేదు కదా!' అని అన్నారు. దానికి ప్రవక్త (స), 'ఇతను 1000 తక్ బీర్ల అర్హత గలవాడు' అని అన్నారు. మరణ సమయంలో అబూ సలమహ్ కళ్ళు తెరచి ఉన్నాయి. స్వయంగా ప్రవక్త (స) తన చేతులతో కళ్ళను మూసారు. ఇంకా ఆయన క్షమాపణ కోసం దు'ఆ చేశారు. అబూ సలమహ్ మరణించినపుడు ఉమ్మె సలమహ్ గర్భవతి. ప్రసవం తరువాత ఇద్దరీ పూర్తయ్యింది. అబూ బకర్ (ర) పెళ్ళి సందేశం పంపారు. కాని ఆమె నిరాకరించింది. ఆ తరువాత 'ఉమర్ (ర) పెళ్ళి సందేశం పంపారు. కాని ఆమె నిరాకరించింది. ఆ తరువాత 'ఉమర్ (ర), ప్రవక్త (స) పెళ్ళి సంబంధం తీసుకొని వెళ్ళారు. దానికి ఉమ్మె సలమహ్ నాకు కొన్ని బలహీనతలు ఉన్నాయి. 1. నేను చాలా పౌరుషం గల స్త్రీని. 2. మా కుటుంబం చాలా గొప్పది. 3. అధిక వయస్సు గలదాన్ని' అని అన్నారు. ప్రవక్త (స) వీటన్నిటికీ ఒప్పుకున్నారు. ఇప్పుడు ఆటంకం ఏముండగలదు. వెంటనే తన కుమారునితో, లే, ప్రవక్త (స) తో 'నా పెళ్ళిచేయి' అని అన్నారు. 4వ హిజ్రీ షవ్వాలలో పెళ్ళి జరిగింది. అబూ సలమహ్ మరణం వల్ల కలిగిన బాధను అల్లాహ్ (త) సంతోషంలో మార్చివేశాడు. ఉమ్మె సలమహ్ అల్లాహ్ ను అబూ సలమహ్ కంటే ఉన్నతమైన వ్యక్తిని ప్రసాదించమని ప్రార్థించేవారు. అయితే అతనికంటే మంచివారు ఎవరున్నారు అని మనసులో సందేహం కలిగేదని, ఆ తరువాత అల్లాహ్ ప్రవక్త (స)ను ప్రసాదించాడని అన్నారు. ప్రవక్త (స) ఆమెకు రెండు మరలు, ఒక

(١٦١٩ - [٤] (صحيح) (٥٠٨/١))

وَعَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ: دَخَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى أَبِي سَلَمَةَ فَدَشَقَ بَصْرَهُ فَأَغْمَضَهُ ثُمَّ قَالَ: "إِنَّ الرُّوحَ إِذَا قُبِضَ تَبِعَهُ الْبَصَرُ". فَضَحَّ نَاسٌ مِنْ أَهْلِهِ فَقَالَ: "لَا تَدْعُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ إِلَّا بِخَيْرٍ فَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ يُؤْمِنُونَ عَلَى مَا تَقُولُونَ". ثُمَّ قَالَ: "اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِأَبِي سَلَمَةَ وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ فِي الْمَهَبِيِّينَ وَارْخُلْهُ فِي عَقَبِهِ فِي الْعَابِرِينَ وَاغْفِرْ لَنَا وَلَهُ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ وَافْسَحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ وَتَوَرَّ لَهُ فِيهِ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

1619. (4) [1/508-దృఢం]

ఉమ్మో సలమహ్ (ర) కథనం: నా భర్త మరణించి నపుడు అతని కళ్ళు తెరుచుకొని ఉన్నాయి. ప్రవక్త (స) వచ్చి, తెరుచు కుని ఉన్న కళ్ళు చూచి, మరణించారని నిర్ధారించారు. ప్రవక్త (స) తన చేతులతో కళ్ళను మూసారు. 'ఆత్మ శరీరం నుండి వెళ్ళినపుడు కంటి చూపు కూడా పోతుంది. కళ్ళు తెరిచి ఉండటం వల్ల లాభం ఏమీ లేదు. అందువల్ల నేను కళ్ళు మూసి వేశాను,' అని అన్నారు. అది విన్న స్త్రీలు ఏడ్వసాగారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'ఇప్పుడు మీరు మంచి మాటలే మాట్లాడండి. ఎందుకంటే మీనోటి నుండి ఏం వెలు వడినా దైవదూతలు ఆమీన్,' అని అంటారు అని అన్నారు. ఆ తరువాత అబూ సలమహ్ కోసం ఇలా దు'ఆ చేశారు: "అల్లాహుమ్మ 'గఫీర్ లిఅబీ సలమహ్, వఅరఫ'అ దరజతహు ఫీల్ మహాదియ్యుగ్న, వ'ఖ్లుఫ'హు ఫీ అఖ్బీహి, ఫీల్ గాబిరీన, వ'గఫీర్ లినా వలహు, యారబ్బల్ 'అలమీన్, వఫ'సహ్ లహు, ఫీఖబర్ హి, వనవ్విరల్ హు ఫీహి:" - 'ఓ అల్లాహ్(త)! అబూ సల్మాను క్షమించు, ఇంకా అతనిని సన్మార్గ గాముల్లో ఒకడిగా పరిగణించు, అతని తరు వాత మంచివృత్తిని ప్రసాదించు, ఓఅల్లాహ్(త)! మమ్మల్ని మరియు అతన్ని క్షమించు, ఇంకా అతని సమాధిలో వెలుగు మరియు కాంతి ప్రసాదించు.' (ముస్లిమ్)

(١٦٢٠ - [٥] (متفق عليه) (٥٠٩/١))

وَعَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جِئَ تَوَفَّى سَجَى بِرَبْرِ جَبْرِ.

1620. (5) [1/509-ఏకీభవితం]

కుండ, ఒక చర్మం తలగడ ఇచ్చారు. ఇలాగే ఇతర భార్యలకు కూడా ఇచ్చారు. (ముస్నద్ 6/295)
ఆమె గురించి ఇతర వివరాలు సేయరుస్సహాబియాత్ మరియు చరిత్ర పుస్తకాల్లో వివరంగా ఉన్నాయి.

'అయిషహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) మరణించి నపుడు, ఆయన శరీరాన్ని యమనీ దుప్పటితో కప్పి వేయటం జరిగింది. ³¹ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

رَوَاهُ الْإِسْلَامِيُّ

(١٦٢١ - [٦] (صحيح) (٥٠٩/١))

عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ كَانَ آخِرَ كَلَامِهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

1621. (6) [1/509-దృఢం]

ము'అజ్జీ బిన్ జబల్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవ చనం, "ఎవరి చివరి పలుకు "లా ఇలాహ ఇల్లాల్లాహ్" అయితే వారు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు." ³² (అబూదావూద్)

(١٦٢٢ - [٧] (ضعيف) (٥٠٩/١))

وَعَنْ مُعْقِلِ بْنِ يَسَارٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِقْرَأُوا سُورَةَ (يس-٣٦) عَلَى مَوْتَاكُمْ". رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ.

1622. (7) [1/509-బలహీనం]

మ'అఖల్ బిన్ యసారీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీరు మీ మృతుల వద్ద సూరహ్ యా-సీన్ (36) పఠించండి." ³³ (అహ్మద్, అబూ దావూద్, ఇబ్నీ మాజహ్)

31) వివరణ-1620: అంటే మరణించిన తరువాత శవాన్ని దుప్పటితో కప్పివేయాలి.

32) వివరణ-1621: అంటే మరణానికి ముందు "లా ఇలాహ ఇల్లాల్లాహ్, ముహమ్మదు రసూలుల్లాహ్" అని పలికితే, స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు. ఎందుకంటే ఏకత్వం మరియు దైవ దౌత్యంపై మరణించాడు. అల్లాహ్(త) మనందరికీ ఏకత్వంపై, దైవదౌత్యంపై మరణించే భాగ్యం ప్రసాదించుగాక!

33) వివరణ-1622: అంటే మరణావస్థలో ఉన్నవారు స్పృహలో ఉన్నవారు. ఇటువంటి వారి వద్ద సూరహ్ యా-సీన్(36) చదవాలి. దీనివల్ల మరణంలో కష్టం కలుగదు. తీర్పు దినం నాడు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు. మరణించిన తర్వాత కాదు. మరణానికి ముందు పఠించాలి. ఇదే ఉత్తమమైన అభిప్రాయం. ముస్నద్ 'అహ్మద్ లోని 'హదీసు' దీన్ని సమర్థిస్తుంది. సఫ్వాన్ కథనం, గజీఫ్ బిన్ 'హరీస్' మరణించినపుడు కొందరు అక్కడ ఉన్నారు. వారిలోని ఒకరు 'ఎవరైనా సూరహ్ యా-సీన్ చదివితే బాగుణ్ణు' అని అన్నారు. వెంటనే సాలిహ్ బిన్ షురైహ్ చదవటం ప్రారంభించారు. 40

۱۶۲۳ - [۸] (ضعیف) (۵۰۹/۱)

وَعَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَبَلَ عُثْمَانَ بْنَ مَطْعُونٍ وَهُوَ مَيِّتٌ وَهُوَ يَبْكِي حَتَّى سَالَ دُمُوعُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى وَجْهِ عُثْمَانَ. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَ أَبُو دَاوُدَ وَ ابْنُ مَاجَةَ.

1623. (8) [1/509-బలహీనం]

'అయి'షహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స), 'ఉస్మాన్ బిన్ మ'జ్'ఉన్ మరణానంతరం అతన్ని ముద్దుపెట్టు కున్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) కళ్ళంట అశ్రువులు రాలు తున్నాయి. 'ఉస్మాన్ ముఖంపై పడుతున్నాయి.
34 (తిర్మిజి', అబూ దావూద్, ఇబ్ని మాజహ్)

۱۶۲۴ - [۹] (صحیح) (۵۱۰/۱)

وَعَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: إِنَّ أَبَا بَكْرٍ قَبَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ مَيِّتٌ. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَ ابْنُ مَاجَةَ.

1624. (9) [1/510-దృఢం]

'అయి'షహ్ (ర) కథనం: అబూ బకర్ (ర) ప్రవక్త (స) మరణించిన తర్వాత నుదురుపై ముద్దుపెట్టుకున్నారు. (తిర్మిజి', ఇబ్ని మాజహ్)

۱۶۲۵ - [۱۰] (ضعیف) (۵۱۰/۱)

وَعَنْ حُصَيْنِ بْنِ وَحَّاحٍ أَنَّ طَلْحَةَ بْنَ الْبَرَاءِ مَرَضَ فَاتَّأَمَّ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُعَوِّدُهُ فَقَالَ: "إِنِّي لَا أَرَى طَلْحَةَ إِلَّا قَدْ حَدَّثَ بِهِ الْمَوْتَ فَادْنُونِي بِهِ وَعَجِّلُوا فَإِنَّهُ لَا يَنْبَغِي لِجِنْفَةٍ مُسْلِمٍ أَنْ تُحْبَسَ بَيْنَ يَدَيْ أَهْلِهِ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

1625. (10) [1/510-బలహీనం]

'హుస్సైన్ బిన్ వ'హ్'హ్ (ర) కథనం: 'తల్'హ్ బిన్ బరాల' అనారోగ్యానికి గురయ్యారు. ప్రవక్త (స) అతన్ని

ఆయతులు చదివేసరికి అతను మరణించారు. అప్పుడు ప్రజలు మరణించేవారివద్ద సూరహ్ యాసీన్ పఠిస్తే, దాని శుభంవల్ల సులభంగా మరణించటం జరుగు తుంది. అల్లామా ఇబ్ను ఖయ్యమ్ కితాబురూహ్ లో సాక్ష్యధారాలతో సహా మొదటి అభిప్రాయాన్ని వివరించారు. ఇంకా ప్రవక్త(స) అనుచరులు మరియు తాబియాన్లలో ఎవరూ మరణించిన తరువాత సూరహ్ యాసీన్ చదవలేదని పేర్కొన్నారు.

34) వివరణ-1623: మరణించిన వ్యక్తిని ముద్దుపెట్టుకో వచ్చు. అబూ బకర్ (ర) కూడా ప్రవక్త (స) మరణించిన తర్వాత ముద్దు పెట్టారు. ఇంకా పెడబొట్టలు పెట్టుకుండా ఏడిస్తే తప్పులేదు.

పరామర్శించటానికి వెళ్ళారు. ప్రవక్త (స) అతని కుటుంబం వారితో, 'తల్'హ్ పై మరణచిహ్నాలు కనిపిస్తున్నాయి. ఒకవేళ మరణిస్తే, వెంటనే నాకు తెలియపరచండి ఖనన సంస్కారాలు త్వరగా నిర్వహించేయండి. ఎందుకంటే ముస్లిమ్ శవాన్ని అనవసరంగా ఖనన సంస్కారాలు ఆలస్యం చేయటం మంచిది కాదు' అని అన్నారు. 35 (అబూ దావూద్)

المُفَصَّلُ الثَّلَاثُ

۱۶۲۶ - [۱۱] (ضعیف) (۵۱۰/۱)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَقَدْ مَوَاتَكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْخَلِيمُ الْكَرِيمُ سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ". قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ كَيْفَ لِلْأَحْيَاءِ؟ قَالَ: "أَجُودُ وَأَجُودُ". رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ.

1626. (11) [1/510-బలహీనం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ జ'అఫర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీరు, మీలోని మరణించే వారి ముందు ఈ వచనాలను వల్లించండి, విని, వారు కూడా వల్లిస్తారు, "లా ఇలాహ ఇల్లాల్లాహుల్ 'హలీముల్ కరీమ్, సుబ్ 'హ్'నల్లాహి రబ్బిల్ అరీఫిల్ 'అ'జీమ్, అలీ'హమ్ దుల్లిల్లాహి రబ్బిల్ 'అలమీన్." - 'అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధ్య లేవరూ లేరు, ఆయన, శాంత స్వభావుడు మరియు గౌరవనీయుడు, సర్వ లోపాలకు అతీతుడు, మహా సింహాసనానికి అధిపతి. స్తోత్రాలన్నీ అల్లాహ్ కొరకే. ఆయనే సర్వలోకాలకూ ప్రభువు.' అని అన్నారు. అనుచరులు ఒకవేళ ఈ వచనాలను ఆరోగ్యంగా ఉన్న వ్యక్తి పఠిస్తే ఎలా ఉంటుంది అని విన్నవించుకున్నారు. దానికి ప్రవక్త (స), 'చాలా బాగుంటుంది,' అని అన్నారు. (ఇబ్ని మాజహ్)

۱۶۲۷ - [۱۲] (حسن) (۵۱۰/۱)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَمَّيْتُ تَحْصُرُهُ الْمَلَائِكَةُ فَإِذَا كَانَ الرَّجُلُ صَالِحًا قَالُوا: أَخْرَجِي أَيْنَهَا النَّفْسُ الطَّيِّبَةُ كَانَتْ فِي الْجَسَدِ الطَّيِّبِ أَخْرَجِي حَمِيدَةً وَأَبْشِرِي بِرَوْحٍ وَرِيحَانٍ وَرَبِّ غَيْرِ غَضْبَانٍ فَلَا تَرَالِ. يَقَالُ لَهَا ذَلِكَ حَتَّى تَخْرُجَ ثُمَّ يَخْرُجُ بِهَا إِلَى السَّمَاءِ فَيَفْتَحُ

35) వివరణ-1625: ఎందుకంటే ఆలస్యం చేయటంవల్ల శవం క్షుల్బిబోయే ప్రమాదముంది. బంధువులు ఆందోలనకూ గుర వుతారు. అందువల్ల ఖనన సంస్కారాలు త్వరగా ముగించాలి.

لَهَا فَيَقَالُ: مَنْ هَذَا؟ فَيَقُولُونَ: فَلَانٌ فَيَقَالُ: مَرْحَبًا بِالنَّفْسِ الطَّيِّبَةِ كَانَتْ فِي الْجَسَدِ الطَّيِّبِ أَخْلَى خَيْرًا وَأَشْرَى بِرُوحٍ وَرَبَّحَانٍ وَرَبَّ غَيْرِ غَضَبَانٍ فَلَا تَزَالُ يُقَالُ لَهَا ذَلِكَ حَتَّى تَنْتَهِيَ إِلَى السَّمَاءِ الَّتِي فِيهَا اللَّهُ فَإِذَا كَانَ الرَّجُلُ السُّوءَ قَالَ: أَخْرَجِي إِلَيْهَا النَّفْسَ الْخَبِيثَةَ كَانَتْ فِي الْجَسَدِ الْخَبِيثِ أَخْرَجِي دَمِيمَةً وَأَشْرَى بِحَيِّمٍ وَعَسَاقٍ وَآخِرُ مِنْ شَكْلِهِ أَرْوَاحٌ فَمَا تَزَالُ يُقَالُ لَهَا ذَلِكَ حَتَّى تَخْرُجَ ثُمَّ يَعْرَجُ بِهَا إِلَى السَّمَاءِ فَيَفْتَحُ لَهَا فَيَقَالُ: مَنْ هَذَا؟ فَيَقَالُ: فَلَانٌ. فَيَقَالُ: لَا مَرْحَبًا بِالنَّفْسِ الْخَبِيثَةِ كَانَتْ فِي الْجَسَدِ الْخَبِيثِ أَرْجِعِي دَمِيمَةً فَإِنَّهَا لَا تَفْتَحُ لَهُ أَبْوَابَ السَّمَاءِ فَتُرْسَلُ مِنَ السَّمَاءِ ثُمَّ تَصْبِرُ إِلَى الْقَبْرِ". رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ.

1627. (12) [1/510-ప్రామాణికం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మరణించిన వారివద్దకు దైవదూతలు వస్తారు. ఒకవేళ పుణ్యాత్ముడైతే, దైవదూతలు 'ఓ పరిశుద్ధ శరీరంలో ఉండే పరిశుద్ధాత్మా! బయటికి రా! అందరూ నీవు మంచి వాడివని నిన్ను పొగుడుతున్నారు. నీకు స్వర్గ సుఖాలు, పరిశుద్ధ ఉపాధి లభిస్తుందని శుభవార్త అందిస్తున్నారు, నీ ప్రభువు కూడా నీ పట్ల సంతోషి కలిగిఉన్నాడు.' దైవదూతలు ఇలాగే పలుకుతుంటారు. చివరికి ఆత్మ ఉత్సాహంగా, సంతోషంగా శరీరం నుండి బయటకు వస్తుంది. దాన్ని తీసుకొని దైవదూతలు ఆకాశంపై ఎక్కుతారు. అతని కోసం ఆకాశ ద్వారాలు తెరువబడతాయి. 'ఇతనెవరని' అడగటం జరుగు తుంది. దైవదూతలు 'ఇతను ఫలానావ్యక్తి' అని సమా ధానం ఇస్తారు. అప్పుడు 'పరిశుద్ధ శరీరంలో ఉన్న పరిశుద్ధ ఆత్మకు స్వాగతం, ఓ ఆత్మ! నీవు ఆకాశంలో ప్రవేశించు. ప్రశంసలతో మరియు స్వర్గ శుభవార్తలతో మరియు నీ పట్ల సంతోషి కలిగి ఉన్న ప్రభువును కలవటంపై, ఇలాగే పలుకుతుంటారు.' చివరికి అల్లాహ్ (త) ఉన్న ఆకాశంలోకి ఆత్మ వెళ్ళిపోతుంది.

ఒకవేళ పాపాత్ముడైతే, ప్రాణం తీసే దైవదూతలు దాన్ని, 'ఓ అపరిశుద్ధ శరీరంలో ఉన్న అపరిశుద్ధాత్మా! బయటకు రా! నరకంలోని మరిగే నీటి, చీము, నెత్తురు మరియు ఇతర శిక్షల గురించి నీకు హెచ్చరించబడు తుంది.' ఇలాగే అంటూ ఉంటారు. చివరికి ఆత్మ శరీరం నుండి బయటకువస్తుంది. దైవదూతలు దాన్ని తీసుకొని ఆకాశం పైకి ఎక్కుతారు. ఆకాశ ద్వారాలు తెరువ బడతాయి. 'ఇతనెవరని' ప్రశ్నించటం జరుగు తుంది. 'ఇతను ఫలానా పాపాత్ముడని' సమాధానం

ఇవ్వబడుతుంది. అప్పుడు 'ఓ అపరిశుద్ధ శరీరంలో ఉండే అపరిశుద్ధాత్మ, నీ పాడుగాను. తిరిగి వెనక్కి పో, నీ కోసం ఆకాశ ద్వారాలు తెరువబడవు.' దాన్ని ఆకాశంలో పార వేయడం జరుగుతుంది. మళ్ళీ అది సమాధివైపు తిరిగి వస్తుంది. (ఇబ్నీ మాజహ్)

(۱۱/۱) (صحيح) [۱۳] - ۱۶۲۸

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "إِذَا خَرَجَتْ رُوحُ الْمُؤْمِنٍ تَلَفَّاهَا مَلَكَانِ يُصْعِدَانِهَا" قَالَ حَمَّادٌ: فَتَكْرُ مِنْ طَيْبٍ رُبَّجَهَا وَذَكَرَ الْمُسْلِكُ قَالَ: "وَيَقُولُ أَهْلُ السَّمَاءِ: رُوحٌ طَيِّبَةٌ جَاءَتْ مِنْ قِبَلِ الْأَرْضِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَعَلَى جَسَدٍ كُنْتَ تَعْمُرُنِيهِ فَيُنْطَلِقُ بِهِ إِلَى رَبِّهِ ثُمَّ يَقُولُ: انْطَلِقُوا بِهِ إِلَى آخِرِ الْأَجَلِ". قَالَ: "وَإِنَّ الْكَافِرَ إِذَا خَرَجَتْ رُوحُهُ". قَالَ حَمَّادٌ: وَذَكَرَ مِنْ تَنْتِنِهَا وَذَكَرَ لَعْنَهَا". وَيَقُولُ أَهْلُ السَّمَاءِ: رُوحٌ خَبِيثَةٌ جَاءَتْ مِنْ قِبَلِ الْأَرْضِ. فَيَقَالُ: انْطَلِقُوا بِهِ إِلَى آخِرِ الْأَجَلِ". قَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ: فَرَدَّ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رِبْطَةً كَانَتْ عَلَيْهِ عَلَى أَنْفِهِ هَكَذَا. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

1628. (13) [1/511-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "విశ్వాస శరీరం నుండి ఆత్మ బయటకు వచ్చి నపుడు, దాన్ని ఇద్దరు దైవదూతలు తీసుకొని ఆకాశంపై ఎక్కుతారు. 'హమ్మాద్ ఉల్లేఖనకర్త. అబూ హురైరహ్ లేదా ప్రవక్త(స) ఆ ఆత్మ నుండి కస్తూరి సువాసన వస్తుందని అన్నారు. ఆ ఆత్మ ఆకాశం పై ఎక్కితే ఆకాశం వారు భూమి నుండి పరిశుద్ధ శరీరం నుండి పరిశుద్ధాత్మ వచ్చింది. ఓ ఆత్మ! నీపై అల్లాహ్ (త) కారుణ్యం అవతరించుగాక! నీవు ఇంతకు ముందు ఉండే శరీరంపై కూడా దైవకారుణ్యం అవతరించు గాక! ఆ తరువాత దాన్ని దాని ప్రభువు వద్దకు తీసుకు వెళతారు. అప్పుడు అల్లాహ్ (త) దీన్ని తీర్చిదివ్విన వరకు భద్రంగా ఉంచండి అని ఆదేశిస్తాడు.

ఒకవేళ అవిశ్వాస ఆత్మ శరీరం నుండి బయటకు వస్తే, అబూ హురైరహ్ లేదా ప్రవక్త(స) 'ఆ ఆత్మనుండి దుర్వాసన వస్తుందని' అన్నారు. ఆకాశం వారు చూసి, 'ఈ అపరిశుద్ధ ఆత్మ భూమివైపు నుండి వచ్చింది. దీన్ని తీర్చిదివ్విన వరకు ఉంచండి' అని ఆదేశించడం జరుగుతుంది. అబూ హురైరహ్ (ర) ప్రకారం ప్రవక్త (స) తన దుప్పటి ఒక మూలను తన ముక్కుపై పెట్టుకున్నారు. (ముస్లిమ్)

۱۶۲۹ - [۱۴] (صحیح) (۵۱۱/۱)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِذَا حَضَرَ الْمُؤْمِنُ أَثَتْ مَلَائِكَةُ الرَّحْمَةِ بِحَرِيرَةٍ بَيْضَاءَ يَقُولُونَ: أَخْرُجِي رَاضِيَةً مَرْضِيًّا عَنْكَ إِلَى رُوحِ اللَّهِ وَرِيحَانٍ وَرَبِّ غَيْرِ غَضَبَانٍ فَتَخْرُجُ كَأُطْيَبِ رِيحِ الْمِسْكِ حَتَّى إِذَا لَبَّاهُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا حَتَّى يَأْتُوا بِهِ أَبْوَابَ السَّمَاءِ يَقُولُونَ: مَا أَطْيَبَ هَذِهِ الرِّيحَ الَّتِي جَاءَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ فَيَأْتُونَ بِهِ أَرْوَاحَ الْمُؤْمِنِينَ فَلَهُمْ أَشَدُّ قَرَحًا بِهِ مِنْ أَحَدِكُمْ يَغَابِيهِ يَقُمْ عَلَيْهِ فَيَسْأَلُونَهُ: مَاذَا فَعَلَ فَلَانَ مَاذَا فَعَلَ فَلَانٌ؟ فَيَقُولُونَ: دَعَا فِائَهُ كَانَ فِي عَمِّ الدُّنْيَا. يَقُولُونَ: قَدْ مَاتَ أَمَا أَتَاكُمْ؟ فَيَقُولُونَ: قَدْ ذَهَبَ بِهِ إِلَى أُمِّهِ الْهَلَوِيَّةِ. وَإِنَّ الْكَافِرَ إِذَا اخْتَضَرَ أَثَتْ مَلَائِكَةُ الْعَذَابِ بِمِسْجٍ فَيَقُولُونَ: أَخْرُجِي سَاخِطَةً مَسْخُوطًا عَلَيْكَ إِلَى عَذَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ. فَتَخْرُجُ كَأَنَّ رِيحَ جِيْفَةٍ حَتَّى يَأْتُونَ بِهِ بَابَ الْأَرْضِ فَيَقُولُونَ: مَا أَنْتَ هَذِهِ الرِّيحَ حَتَّى يَأْتُونَ بِهِ أَرْوَاحَ الْكَافِرِ". رَوَاهُ أَحْمَدُ وَالنَّسَائِيُّ.

1629. (14) [1/511-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "విశ్వాసి మరణ సమయం వచ్చినపుడు, కారుణ్య దూతలు స్వర్గం నుండి తెల్లని పట్టువస్త్రం తీసుకొని వస్తారు. ఇంకా ఆ ఆత్మతో, నీవు ఈశరీరం నుండి బయటకు వచ్చి, నీవు అల్లాహ్ (త) పట్ల, అల్లాహ్ (త) నీ పట్ల సంతృప్తిగా ఉన్న స్థితిలో దైవకారుణ్యం, దైవ అనుగ్రహంవైపు నడు. 'నీ ప్రభువు నీ పట్ల సంతృప్తిగా ఉన్నాడు' అని అంటారు. అప్పుడు ఆ ఆత్మ కస్తూరి సువాసనలా బయటకు వస్తుంది. అప్పుడు దైవ దూతలు దాన్ని తమ చేతుల్లోకి తీసుకొని ఆకాశం వైపు తీసుకొనివెళ్తారు. ఆకాశం దైవదూతలు 'భూమి వైపు నుండి ఎంత మంచి సువాసన వస్తుంది' అని అంటారు. ఆ తరువాత ఆ ఆత్మను విశ్వాసుల ఆత్మల వద్దకు తీసుకొని వెళ్తారు. దాన్ని చూసి, ఆ ఆత్మలు ప్రయాణం నుండి తమ బంధువు వచ్చినట్టు చాలా సంతోషిస్తాయి. తరువాత ఆ ఆత్మలు దాన్ని ప్రాపంచిక విషయాలు అడిగి తెలుసు కుంటాయి. ఫలానా వ్యక్తుల సంగతి ఏమిటి, అని అడుగు తాయి. ఆ ఆత్మలు దీన్ని ఇక్కడ వదలివేయండి, ప్రాపంచిక విచారాల్లో మునిగి ఇప్పుడిప్పుడే వచ్చింది, దీన్ని కొంత విశ్రాంతి తీసుకోనివ్వండి' అని అంటాయి. ఆ ఆత్మ విశ్రాంతి తీసుకున్న తరువాత, 'మీరు అడుగుతున్న వ్యక్తి నాకంటే ముందు మరణించాడు. ఇంకా మీ వద్దకు రాలేదా' అని అడుగు

తుంది. దానికి వారు ఇక్కడకు మాత్రం రాలేదు, అతన్ని నరకం వైపు తీసుకొని వెళ్ళడం జరిగిందేమో, అందుకే ఇక్కడకు రాలేదు' అని అంటారు.

అవిశ్వాసి మరణ సమయం వస్తే, శిక్షించే దైవదూతలు గోనెసంచి తీసుకొని అతని వద్దకు వస్తారు. 'నీవు నీ శరీరం నుండి బయటకు రా, దైవశిక్ష వైపునకు, 'నిన్ను విచారం క్రమ్ముతుంది. అప్పుడు ఆ అవిశ్వాసి ఆత్మ శరీరం నుండి బయటకు వస్తుంది. అప్పుడు దాన్నుండి దుర్వాసన వస్తుంది. దాన్ని భూమి ద్వారాల వద్దకు తీసుకొని వస్తారు. ఆ తరువాత దాన్ని అవిశ్వాసుల ఆత్మల్లో కలిపివేస్తారు. ³⁶
(అ'హ్మద్, నసాయి')

۱۶۳۰ - [۱۵] (صحیح) (۵۱۲/۱)

وَعَنْ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ قَالَ: خَرَجْنَا مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي جَنَازَةِ رَجُلٍ مِّنَ الْأَنْصَارِ فَانْتَهَيْنَا إِلَى الْقَبْرِ وَلَمَّا لَحِدَ فَجَلَسَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَجَلَسْنَا حَوْلَهُ كَأَنَّ عَلَى رُؤُوسِنَا الطَّيْرُ وَفِي يَدِهِ عَوْذُ يُنْكَتُ بِهِ فِي الْأَرْضِ فَرَفَعَ رَأْسَهُ فَقَالَ: "اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ" مَرَّتَيْنِ أَوْ ثَلَاثًا ثُمَّ قَالَ: "إِنَّ الْعَبْدَ الْمُؤْمِنَ إِذَا كَانَ فِي انْقِطَاعٍ مِّنَ الدُّنْيَا وَإِقْبَالٍ مِّنَ الْآخِرَةِ نَزَلَ إِلَيْهِ مِّنَ السَّمَاءِ مَلَائِكَةٌ بِيضُ الْوُجُوهِ كُلُّ وَجْهِهِمُ الشَّمْسُ مَعَهُمْ كَفَنٌ مِّنْ أَكْفَانِ الْجَنَّةِ وَحُطُوطٌ مِّنْ حُطُوطِ الْجَنَّةِ حَتَّى يَجْلِسُوا مِنْهُ مَدَّ الْبَصَرِ ثُمَّ يَجِيءُ مَلَكُ الْمَوْتِ حَتَّى يَجْلِسَ عِنْدَ رَأْسِهِ فَيَقُولُ: أَيَّتُهَا النَّفْسُ الطَّيِّبَةُ أَخْرُجِي إِلَى مَغْفَرَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ". قَالَ: "فَتَخْرُجُ تَسِيلٌ كَمَا تَسِيلُ الْفَطْرَةُ مِنَ السَّمَاءِ فَيَأْخُذُهَا فَإِذَا أَخَذَهَا لَمْ يَدْعُوهَا فِي يَدِهِ طَرَفَةً عَيْنٍ حَتَّى يَأْخُذَهَا فَيَجْعَلُهَا فِي ذَلِكَ الْكَفَنِ وَفِي ذَلِكَ الْحُطُوطِ وَيَخْرُجُ مِنْهَا كَأُطْيَبِ نَحْةٍ مِّسْكِ وَجِئَتْ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ". قَالَ: "فَيَصْعَقُونَ بِهَا فَلَا يَمْرُؤٌ - يَعْنِي بِهَا - عَلَى مَلَأٍ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ إِلَّا قَالُوا: مَا هَذِهِ الرُّوحُ الطَّيِّبُ فَيَقُولُونَ: فَلَانَ بِنُ فَلَانَ بِأَحْسَنِ أَسْمَائِهِ الَّتِي كَانُوا يُسَمُّونَهَا فِي الدُّنْيَا حَتَّى يَنْتَهَوْا بِهَا إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا فَيَسْتَفْتَحُونَ لَهُ فَيَفْتَحُ لَهُ فَيَسْتَبْعِيهِ مِنْ كُلِّ سَمَاءٍ مُّقَرَّبُوهَا إِلَى السَّمَاءِ الَّتِي ثَلَاثُهَا حَتَّى يَنْتَهَى بِهَا إِلَى السَّمَاءِ السَّابِعَةِ - فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: اكْتُبُوا كِتَابَ عَبْدِي فِي عَلَيْنٍ وَأَعْيُوهُ إِلَى

36) వివరణ-1629: స్వర్గంనుండి తీసుకువచ్చిన పట్టు వస్త్రం ఆ ఆత్మకు కఫన్ లా ఉంటుంది. అవిశ్వాసుని కోసం తీసుకు వచ్చిన ఆ గోనె సంచి దాని కఫన్ గా ఉంటుంది. విశ్వాసుల ఆత్మలు 'ఇల్లీయ్యానీలో' ఉంటాయి. అవిశ్వాసుల ఆత్మలు సిజ్జీనీలో ఉంటాయి.

وَفِي رَوَايَةٍ نَحْوَهُ وَزَادَ فِيهِ: إِذَا خَرَجَ رُوحُهُ صَلَّى عَلَيْهِ كُلُّ
 مَلَكٍ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَكُلُّ مَلَكٍ فِي السَّمَاءِ وَفُتِحَتْ لَهُ
 أَبْوَابُ السَّمَاءِ لَيْسَ مِنْ أَهْلِ بَابٍ إِلَّا وَهُمْ يَدْعُونَ اللَّهَ أَنْ يُعْرِجَ
 بِرُوحِهِ مِنْ قَبْلِهِمْ. وَتَنَزَّعَ نَفْسُهُ الْكَافِرَ مَعَ الْعُرُوقِ فَيَلْعَنُهُ
 كُلُّ مَلَكٍ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَكُلُّ مَلَكٍ فِي السَّمَاءِ وَتُغْلَقُ
 أَبْوَابُ السَّمَاءِ لَيْسَ مِنْ أَهْلِ بَابٍ إِلَّا وَهُمْ يَدْعُونَ اللَّهَ أَنْ لَا يُعْرِجَ
 رُوحَهُ مِنْ قَبْلِهِمْ". رَوَاهُ أَحْمَدُ.

1630. (15) [1/512-దృఢం]

బరా' బిన్ 'ఆబిబ్ (ర) కథనం: మేము ప్రవక్త (స) వెంట ఒక అన్సార్ జవా'జహ్ లో వెళ్ళాము. మేము స్వశానం చేరిన తరువాత సమాధి ఇంకా సిద్ధంగా లేదని, శవాన్ని ఇంకా ఖననం చేయలేదని తెలిసింది. ప్రవక్త (స) కూర్చున్నారు. మేము కూడా ప్రవక్త (స) చుట్టూ నిశ్శబ్దంగా కూర్చున్నాము. మా తలలపై పక్షులు కూర్చున్నట్టి అటూ ఇటూ చూడకుండా తలలు వంచి కూర్చున్నాము. ప్రవక్త(స) చేతిలో కర్ర ఉండేది. దానితో నేలపై గొరుకుతున్నారు. గీత వేస్తున్నారు. ఏదో ఆలోచిస్తున్నట్టు ఉన్నారు. ఆ తరువాత తలవెత్తి "మీరు అల్లాహ్(త)ను సమాధిశిక్ష నుండి శరణుకోరండి." ఇలా రెండు లేక మూడుసార్లు అన్నారు. ఇంకా విశ్వాసి ఇషా లోకంతో సంబంధాలు తెగి పరలోకంలో చేరుతున్నప్పుడు, అంటే మరణించినపుడు అందమైన దైవదూతలు ఆకాశం నుండి దిగుతారు. వారి ముఖాలు సూర్యునిలా వెలుగుతూ ఉంటాయి. వారి వెంట స్వర్గం కఫన్ వస్తు ఉంటుంది. మరియు స్వర్గ పరిమళం ఉంటుంది. మరణించిన వ్యక్తి వద్ద కనుచూపు మేరకు కూర్చుంటారు. అంటే వినయంగా చాలా దూరం వరకు కూర్చుంటారు. ఆ తరువాత మలకుల్ మౌత్ వస్తారు. అతని తల వద్ద కూర్చుని, 'ఓ పరిశుద్ధాత్మా! నీవు అల్లాహ్(త) క్షమాపణ మరియు దైవప్రీతి వైపునకు బయలు దేరు' అని అంటారు. అప్పుడు శరీరం నుండి ఆత్మ, కుండలో నుండి నీటి చుక్క పడినట్లు చాలా సులువుగా బయటకు వస్తుంది. ఆ తరువాత మలకుల్ మౌత్ దాన్ని తన చేతిలోకి తీసుకుంటారు. ఆ తరువాత వెంటనే ఇతర దైవ దూతలు దాన్ని తమ చేతుల్లోకి తీసుకుంటారు. చివరికి దాన్ని స్వర్గం నుండి తెచ్చిన కఫన్లో ఉంచుకుంటారు. ఇంకా ఆ ఆత్మలో నుండి మంచి సువాసన వస్తుంది. అది భూమిపై ఉన్న

الْأَرْضِ فَإِنِّي مِنْهَا خَلَقْتُهُمْ وَفِيهَا أَعْيَدُهُمْ وَمِنْهَا أَخْرَجْتُهُمْ تَارَةً أُخْرَى. قَالَ: "فَتَعَادَ رُوحُهُ قِيَاتِيَهُ مَلَكَانِ فَيَجْلِسَانِيهِ فَيَقُولَانِ لَهُ: مَنْ رَبُّكَ؟ فَيَقُولُ: رَبِّيَ اللَّهُ فَيَقُولَانِ لَهُ: مَا دَبَّتْكَ؟ فَيَقُولُ: دَبَّتِي الْإِسْلَامُ. فَيَقُولَانِ لَهُ: مَا هَذَا الرَّجُلُ الَّذِي بَعَثَ فِيكُمْ؟ فَيَقُولُ: هُوَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. فَيَقُولَانِ لَهُ: وَمَا عَمَلُكَ؟ فَيَقُولُ: قَرَأْتُ كِتَابَ اللَّهِ فَأَمَنْتُ بِهِ وَصَدَّقْتُ قِيَادِي مُنَادٍ مِّنَ السَّمَاءِ أَنَّ قَدْ صَدَقَ فَأَقْرَشُوهُ مِنَ الْجَنَّةِ وَالْبِسْوَهِ مِنَ الْجَنَّةِ وَافْتَحُوا لَهُ بَابًا إِلَى الْجَنَّةِ". قَالَ: "فَيَأْتِيهِ مِنْ رَوْحِهَا وَطَيِّبِهَا وَيُفْسَخُ لَهُ فِي قَبْرِهِ مَدَّ بَصَرِهِ". قَالَ: "وَيَأْتِيهِ رَجُلٌ حَسَنُ الْوَجْهِ حَسَنُ الثِّيَابِ طَيِّبُ الرَّيْحِ. فَيَقُولُ: أَبَشِّرْ بِالَّذِي يَسُرُّكَ هَذَا يَوْمُكَ الَّذِي كُنْتَ تُوعَدُ. فَيَقُولُ لَهُ: مَنْ أَنْتَ؟ فَوَجْهَكَ الْوَجْهُ يَجِيءُ بِالْخَيْرِ. فَيَقُولُ: أَنَا عَمَلُكَ الصَّالِحُ. فَيَقُولُ: رَبِّ أَقِمِ السَّاعَةَ رَبِّ أَقِمِ السَّاعَةَ حَتَّى أَرْجِعَ إِلَى أَهْلِي وَمَالِي". قَالَ: "وَأَنَّ الْعَبْدَ الْكَافِرَ إِذَا كَانَ فِي انْقِطَاعِ مَنَ الدُّنْيَا وَإِقْبَالِ مِنَ الْآخِرَةِ نَزَلَ إِلَيْهِ مِنَ السَّمَاءِ مَلَائِكَةٌ سَوْدُ الْوَجْهِ مَعَهُمُ الْمُسَوِّحُ فَيَجْلِسُونَ مِنْهُ مَدَّ الْبَصَرِ ثُمَّ يَجِيءُ مَلَكُ الْمَوْتِ حَتَّى يَجْلِسَ عِنْدَ رَأْسِهِ. فَيَقُولُ: أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْخَبِيثَةُ أَخْرِجِي إِلَى سَخَطِ مَنِ اللَّهِ". قَالَ: "فَفَرَّقَ فِي جَسَدِهِ فَيَنْتَرِ عَهَا كَمَا يَنْتَرِغُ السَّفُودُ مِنَ الصُّوفِ الْمَلْبُولِ فَيَأْخُذُهَا فَإِذَا أَخَذَهَا لِيَدْعُوَهَا فِي يَدِهِ طَرْفَةً عَيْنٍ حَتَّى يَجْعَلُهَا فِي تِلْكَ الْمُسَوِّحِ وَيَخْرُجُ مِنْهَا كَانَتْ رِيحٌ حَيِّفَةٌ وَجِدَتْ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ فَيَصْعَقُونَ بِهَا فَلَا يَمُرُّونَ بِهَا عَلَى مَلَأٍ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ إِلَّا قَالُوا: مَا هَذَا الرُّوحُ الْخَبِيثُ؟ فَيَقُولُونَ: فَلَانِ يَنْ فَلَانِ - بِأَفْحَاحِ أَسْمَائِهِ الَّتِي كَانَ يُسَمِّي بِهَا فِي الدُّنْيَا - حَتَّى يَنْتَهِيَ بِهَا إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا فَيَسْتَفْتَحُ لَهُ فَلَا يَفْتَحُ لَهُ". ثُمَّ قَرَأَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (لَا تُفْتَحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ; ٧: ٤٠) فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: أَكْتَبُوا كِتَابَهُ فِي سَجِينٍ فِي الْأَرْضِ السُّفْلَى فَطَرَحَ رُوحَهُ طَرَحًا ثُمَّ قَرَأَ: (وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِينٍ; ٢٢: ٣١) فَتَعَادَ رُوحُهُ فِي جَسَدِهِ وَيَأْتِيهِ مَلَكَانِ فَيَجْلِسَانِيهِ فَيَقُولَانِ لَهُ: مَنْ رَبُّكَ؟ فَيَقُولُ: هَاهُ هَا لَا أَدْرِي فَيَقُولَانِ لَهُ: مَا دَبَّتْكَ؟ فَيَقُولُ: هَاهُ هَا لَا أَدْرِي فَيَقُولَانِ لَهُ: مَا هَذَا الرَّجُلُ الَّذِي بَعَثَ فِيكُمْ؟ فَيَقُولُ: هَاهُ هَا لَا أَدْرِي فَيُنَادِي مُنَادٍ مِّنَ السَّمَاءِ أَنَّ كَذَبَ فَأَقْرَشُوهُ مِنَ النَّارِ وَافْتَحُوا لَهُ بَابًا إِلَى النَّارِ فَيَأْتِيهِ مِنْ حَرِّهَا وَسَوْمِهَا وَيُصْبِقُ عَلَيْهِ قَبْرُهُ حَتَّى تَخْتَلِفَ فِيهِ أَضْلَاعُهُ وَيَأْتِيهِ رَجُلٌ قَبِيحُ الْوَجْهِ قَبِيحُ الثِّيَابِ مُنْتِنُ الرِّيحِ. فَيَقُولُ أَبَشِّرْ بِالَّذِي يَسُوءُكَ هَذَا يَوْمُكَ الَّذِي كُنْتَ تُوعَدُ. فَيَقُولُ: مَنْ أَنْتَ؟ فَوَجْهَكَ الْوَجْهُ يَجِيءُ بِالشَّرِّ. فَيَقُولُ: أَنَا عَمَلُكَ الْخَبِيثُ. فَيَقُولُ: رَبِّ لَا تَقِمِ السَّاعَةَ.

సువాసన లన్నింటి కంటే ఉత్తమంగా ఉంటుంది. తరువాత ఆదైవదూతలు ఆత్మను తీసుకొని పైకి ఎక్కుతారు. మార్గంలో కలిసే దైవదూతలందరూ చాలా సంతోషిస్తారు. ఇంకా 'ఈ పరిశుద్ధాత్మ, పరిమళ భరితమైన ఆత్మ ఎవరిది?' అని అంటారు. దానికి వారు, 'ఫలానా వ్యక్తి' అని అంటారు. అంటే ప్రపంచంలో ప్రజలు పిలిచే మంచిపేరును పలుకుతారు. దానిని తీసుకొని ప్రాపంచిక ఆకాశానికి చేరుకుంటారు. అతని కోసం ద్వారాలు తెరువమని చెబుతారు. అనంతరం అతని కోసం ఆకాశ ద్వారాలు తెరువ బడతాయి. అదేవిధంగా అతనికోసం ప్రతి ఆకాశద్వారం తెరువబడు తుంది. అతన్ని ఆహ్వానించ టానికి ఒక ఆకాశదూతలు మరో ఆకాశం వరకు వెళతారు. ఇదే విధంగా ప్రతి ఆకాశంలో అతనికి ఆహ్వా నించటం జరుగుతుంది. ఆ ఆత్మను 7వ ఆకాశానికి చేర్చటం జరుగుతుంది. అప్పుడు అల్లాహ్, 'ఈ నా దాసుని కర్మ పత్రాన్ని ఇల్లీయ్యాన్లో అంటే పుణ్యాత్ములు ఉండే చోట ఉంచండి, ఇంకా అతన్ని భూమి వైపు తిరిగి పంపి వేయండి, ఎందుకంటే నేను మట్టితోనే సృష్టించాను. ఇంకా దానిలోనే తిరిగి కలుపుతాను, మళ్ళీ దాని నుండి తిరిగి లేపుతాను' అని ఆదేశిస్తాడు. ఆ తరువాత అతని ఆత్మ అతని శరీరంలో తిరిగి చేర్చటం జరుగు తుంది. ఇద్దరు దైవదూతలు అతని వద్దకు వస్తారు. అతన్ని కూర్చో బెడతారు. ఇంకా అతన్ని, 'నీ ప్రభువు ఎవరు' అని అడుగుతారు. ఆ విశ్వాసి, 'నా ప్రభువు అల్లాహ్' అని సమా ధానం ఇస్తాడు. మళ్ళీ ఆ ఇద్దరు దైవదూతలు అతన్ని, 'నీ ధర్మం ఏమిటి?' అని అడుగుతారు. దానికి అతడు, 'నా ధర్మం ఇస్లాం,' అని అంటాడు. మళ్ళీ ఆ దైవ దూతలు, 'మీ వైపునకు పంప బడిన వ్యక్తి ఎవరు?' అని అడుగుతారు. దానికి అతను, 'అతను అల్లాహ్ ప్రవక్త అల్లాహ్ కారుణ్యం, శుభాలు ఆయనపై కురియుగాక!' అని అంటాడు.

మళ్ళీ వారు, 'అతను ప్రవక్త అని నీకలా తెలిసింది' అని అడుగుతారు. దానికి అతడు, 'నేను దైవగ్రంథం చదివి, దాన్ని విశ్వసించాను. దాన్ని దృవీకరించాను' అని అంటాడు. అప్పుడు ఆకాశం నుండి ఒక ప్రకటించే వాడు, 'నా దాసుడు సత్యం పలికాడు. అతడి కోసం స్వర్గం పడక పరచండి, స్వర్గదుస్తులు తోడిగిం చండి, స్వర్గ ద్వారాలు తెరవండి,' అని ఆదేశించబడు తుంది. తరువాత, స్వర్గద్వారాలు తెరువ బడతాయి. దాని

ద్వారా స్వర్గ గాలి, సువాసన వస్తూ ఉంటుంది. అతని సమాధి కనుచూపు మేరకు విశాల పరచటం జరుగు తుంది. ఆ తరువాత అతనివద్దకు ఒక అంద మైన వ్యక్తి వస్తాడు. అతను మంచిదుస్తులు, సువాసన ద్రవ్యాలు పులుముకొని ఉంటాడు. అతడు, 'ఓ వ్యక్తి! నీకు వాగ్దానం చేయబడిన దైవానుగ్రహాలు లభించే రోజు ఇది,' అని అంటాడు. ఆ వ్యక్తి 'మీరెవరు, మీరు చాలా అందంగా ఉన్నారు. మీ ముఖంలో అంతా మేలు ఉంది' అని అంటాడు. దానికి ఆ వ్యక్తి 'నేను మీ కర్మను' అని అంటాడు. ఆ వ్యక్తి సంతోషించి, 'ఓ నా ప్రభూ! పునరు త్థానదినాన్ని ఇప్పుడే సంభ వింపజేయి, నేను నా స్వర్గ కుటుంబం వద్దకు వెళ్ళిపోతాను' అని అంటాడు.

ఒక అవిశ్వాసి ప్రాపంచిక సంబంధాలు త్రెంచుకొని పరలోకంవైపు వెళ్ళినప్పుడు, అంటే అతడు మరణించి నప్పుడు, నల్లని ముఖాలు గల దైవదూతలు ఆకాశం నుండి దిగి అతని వద్దకు వస్తారు. వారివెంట గోనె సంచి ఉంటుంది. వారు కనుచూపు మేరకు కూర్చుంటారు. అనంతరం మరణ దూత(మలకుల్ మౌత్) వచ్చి అతని తలవద్ద కూర్చుంటాడు. అవిశ్వాసిని ఉద్దేశించి, 'ఓ అపరిశుద్ధ ఆత్మ! అల్లాహ్ ఆగ్రహం వైపునకు పడ,' అని అంటాడు. అది విన్న అవిశ్వాసి ఆత్మ శరీరంలో అటూ ఇటూ పరిగెత్తుతుంది. అంటే బయటకు రావ టానికి భయపడుతుంది. ఆ దైవదూత దాన్ని చాలా కఠినంగా లాగుతాడు. అంటే చాలా కఠినంగా తీయటం జరుగుతుంది. వెంటనే ఇద్దరు దైవదూతలు వచ్చి, దాన్ని గోనె సంచిలో వేసుకుంటారు. అందులో చుట్టు కుంటారు. ఆ ఆత్మ నుండి శవం నుండి వచ్చినట్లు దుర్వాసన వస్తూ ఉంటుంది .తరువాత దైవదూతలు ఆత్మను తీసుకొని ఆకాశంపైకి ఎక్కుతారు. మార్గంలో దైవదూతలు, 'ఎవరి అపరిశుద్ధ ఆత్మ ఇది' అని అంటారు. దైవదూతలు, 'ఇది ఫలానా వ్యక్తి', అంటే చెడ్డపేరుతో ప్రస్తావిస్తారు. తలుపులు తెరువమని అంటారు. కాని తలుపులు తెరవరు', అని చెప్పే ప్రవక్త (స) "لَا تُخَوِّلُهَا لَهَا لَهَا لَهَا لَهَا لَهَا لَهَا لَهَا" వలా యద్ఖులూనల్ జన్నత్ 'హత్తా యలిజల్ జమలు ఫీ సమ్మిల్ 'ఖియాత్.' - 'అవిశ్వాసుల కోసం స్వర్గ ద్వారాలు తెరువ బడవు, ఇంకా వారు ఒంటి సూది రంధ్రంలో నుండి ప్రవేశించినంత వరకు- స్వర్గంలో - ప్రవేశించలేరు' (అల్ అ'అరాఫ్, 7:40) అని పఠించారు. అంటే అవిశ్వాసుల కోసం స్వర్గ ద్వారాలు

తెరువబడవు, ఇంకా వారు అందులో ప్రవేశించనూ లేరు. ఆ తరువాత అల్లాహ్ (త) అతని కర్మ పత్రాన్ని భూమిలో అన్నిటికంటే క్రిందఉన్న సిజ్జీన్ లో చేర్చండి అని ఆదేశిస్తాడు. ఆ ఆత్మను అందులో పార వేయటం జరుగుతుంది.

ఆ తరువాత ప్రవక్త(స) దీన్ని సమర్థిస్తూ ఈ ఆయతు పఠించారు.

" వ మయ్యువేరిక్ బిల్లాహి, ఫకఅన్నమా 'ఖర్ మినస్స మాయి' ఫత'ఖిత్తుహు'లైరు, అవ్ తహావీ బిహీ త్రి'హు పీ మకానిన్ స'హిఖ్." - 'అల్లాహ్ కు సాటి కల్పించే వాడు, ఆకాశం నుండి బోర్లాపడి, పక్షులు తన్నుకు పోయినట్టు, లేదా గాలి దూరంగా విసరి పారేసి నట్టు, అతడి ఆత్మను అతడి శరీరంలో పారేయటం జరుగుతుంది.' (అల్ హాజ్జ్, 22:31)

తరువాత ఇద్దరు దైవదూతలు వచ్చి అతణ్ణి కూర్చోబెట్టి, అతణ్ణి, 'నీ ప్రభువు ఎవరు?' అని అడుగుతారు. దానికి ఆ వ్యక్తి, 'నాకు తెలియదు', అని అంటాడు. మళ్ళీ వారు, 'నీ ధర్మం ఏమిటి?' అని ప్రశ్నిస్తారు. దానికి ఆ వ్యక్తి, 'నాకు తెలియదు,' అని అంటాడు. మళ్ళీ వారు, 'మీ వద్దకు పంప బడిన వ్యక్తి ఎవరు?' అని అడుగుతారు. ఆ వ్యక్తి, 'నాకు తెలియదు,' అని అంటాడు. అప్పుడు ఆకాశం నుండి ప్రకటించే వాడు, 'వీడు అసత్యం పలుకుతున్నాడు, వీడికోసం అగ్ని పరువు పరచండి, నరకద్వారం తెరచి వేయండి,' అని అనబడుతుంది. వాటి ద్వారా అతని వైపునకు వేడిగాలి దుమారం అతని వైపునకు వస్తుంది. ఇంకా అతని సమాధి ఇరుకుగా చేయబడుతుంది. చివరికి అతని ప్రక్కలు ఒక వైపు నుండి మరో వైపునకు వస్తాయి. ఆ తరువాత అంద వికారంగా ఉన్న ఒక వ్యక్తి మాసిపోయిన బట్టలు ధరించి అతని వద్దకు వస్తాడు. అతని వద్ద దుర్వాసన కొడుతూ ఉంటుంది. "నీకు వాగ్దానం చేయబడిన చెడ్డ వార్త ఇవ్వబడే దినం ఇదే," అని అంటాడు. అప్పుడా వ్యక్తి, 'నీవెవరవు? నీవు చాలా అందవికారిగా ఉన్నావు, చెడ్డవార్త తెచ్చావు,' అని అంటాడు. దానికా వ్యక్తి నేను, 'నీ కర్మను,' అని అంటాడు. అప్పుడా వ్యక్తి, 'ఓ అల్లాహ్! తీర్పుదినం సంభవింప జేయకు' అని మొరపెట్టుకుంటాడు.

మరో ఉల్లేఖనంలో కూడా ఇలాగే ఉంది. కాని ఈ మాత్రం అధికంగా ఉంది. "విశ్వాసి శరీరం నుండి ఆత్మ బయటపడి నపుడు విశ్వంలోని దైవదూతలందరూ దానిపై కారుణ్యం అవతరింపజేస్తారు. ఇంకా అతని గురించి దు'ఆ చేస్తారు. క్షమాపణ కోరుతారు. ఇంకా అతని గురించి ఆకాశద్వారాలు తెరువబడతాయి. ప్రతి ఆకాశ ద్వార పాలకులు అల్లాహ్ ను తమ ద్వారం గుండా సాగనంపవలసిందిగా ప్రార్థిస్తారు.

అవిశ్వాసి ఆత్మ అతని నరాల నుండి తీయటం జరుగు తుంది. భూమ్యాకాశాలలో ఉన్న దైవదూతలు, ఆకాశ దైవ దూతలు అతన్ని శపిస్తారు. ఆకాశంలోని ఏ ద్వారమూ అతనికోసం తెరువబడదు. అన్ని మూసివేయబడతాయి. ప్రతి ఆకాశ ద్వార పాలకులు అల్లాహ్ ను తన ద్వారం గుండా అతన్ని తీసుకొని వెళ్ళకుండా చేయమని ప్రార్థిస్తారు. (అ'హ్మద్)

(۱۱۳۱ - ۱۶) [(ضعيف) (۱۰/۱)]

وَعَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَعْبٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: لَمَّا حَضَرَتْ كَعْبًا الْوَفَاةُ أَتَتْهُ أُمُّ بَشَرَ بِنْتُ الْبَرَاءِ بْنِ مَعْرُورٍ فَقَالَتْ: يَا أَبَا عَبْدِ الرَّحْمَنِ إِنَّ لَقِيْتُ فَلَانًا فَاقْرَأْ عَلَيْهِ مِنِّي السَّلَامَ. فَقَالَ: غَفَرَ اللَّهُ لَكَ يَا أُمُّ بَشَرَ نَحْنُ أَسْأَلُ مِنْ ذَلِكَ فَقَالَتْ: يَا أَبَا عَبْدِ الرَّحْمَنِ أَمَا سَمِعْتَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "إِنَّ أَرْوَاحَ الْمُؤْمِنِينَ فِي طَيْرٍ خُضِرَ تَعْلُقُ بِشَجَرِ الْجَنَّةِ؟" قَالَ: بَلَى. قَالَتْ: فَهُوَ ذَلِكَ. رَوَاهُ ابْنُ مَاجَهَ وَالتِّرْمِذِيُّ فِي كِتَابِ الْبُعْثِ وَالنَّشُورِ.

1631. (16) [1/515-బలహీనం]

'అబ్దుల్ హక్మ్ బిన్ క'అబ్ (ర) తన తండ్రి క'అబ్ ద్వారా కథనం: క'అబ్ మరణ సమయం ఆసన్న మయినపుడు బరా' బిన్ మ'అరూర్ కూతురు ఉమ్మి బిప్త వచ్చి, 'ఓ 'అబ్దుల్ హక్మ్ తండ్రి, 'మీరు ఇహలోకం నుండి పరలోకంవైపు ప్రయాణిస్తున్నారా! పరలోకంలో చాలామంది మా పెద్దలు చేరుకొని ఉన్నారు. ఒకవేళ మీరు ఫలానా వ్యక్తులతో కలిస్తే నా తరపున సలాములు చెప్పండి,' అని అన్నారు. దానికి క'అబ్ సమాధానమిస్తూ, 'ఓ ఉమ్మి బుప్త! అల్లాహ్ (త) నిన్ను క్షమించుగాక! మేమక్కడ అనేక విచారణలకు గురవుతాము. ఇతరుల గురించి మాకేం తెలుస్తుంది,' అని అన్నారు. దానికి ఉమ్మి బుప్త, 'ఓ అబూ 'అబ్దుల్ హక్మ్! ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచిస్తూ ఉండగా విన లేదా? 'విశ్వాసుల ఆత్మలు పచ్చని పక్షుల శరీరాల్లో ఉంటాయి. స్వర్గంలోని ఫళ్ళూ ఫలాలు తింటూ

ఉంటాయి,' అని. దానికి అబ్దుల్-హక్మీన్ 'అవును, ప్రవక్త (స) ఇలాగే అన్నారు' అని అన్నారు. అప్పుడు ఉమ్మై బుప్ర 'అదే నేను చెప్పింది' అని అన్నారు. (ఇబ్ను మాజ్హ్, టైహాఖీ-బ'అస్ వన్నుషార్)

(۱۶۷/۱) (صحيح) [۱۷] - ۱۶۳۲

وَعَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَعْبٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: أَنَّهُ كَانَ يُحَدِّثُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "إِنَّمَا نَسَمَةُ الْمُؤْمِنِ طَيْرٌ تَعْلُقُ فِي شَجَرِ الْجَنَّةِ حَتَّى يَرْجِعَهُ اللَّهُ فِي جَسَدِهِ يَوْمَ يَبْعَثُهُ". رَوَاهُ مَالِكٌ وَالتَّيَمِيُّ وَالْبَيْهَقِيُّ فِي كِتَابِ الْبَيْتِ وَالنَّشْرِ.

1632. (17) [1/516-దృఢం]

'అబ్దుల్-హక్మీన్ బిన్ క'అబ్ తన తండ్రి క'అబ్ (ర) ద్వారా కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "విశ్వాసి ఆత్మ పక్షి రూపంలో స్వర్గంలోని చెట్ల పళ్ళు తింటూ ఉంటుంది. అల్లాహ్(త) తీర్పుదినం నాడు దాన్ని తిరిగి దాని శరీరంలోకి పంపుతాడు. అంటే తీర్పుదినం వరకు పక్షి రూపంలో స్వర్గంలోని పళ్ళు తింటూ ఉంటుంది. తీర్పుదినం నాడు తిరిగి శరీరంలోకి వస్తుంది." (మాలిక్ , నసాయి', టైహాఖీ-బ'అస్ వన్నుషార్)

(۱۶۷/۱) (لم تتم دراسته) [۱۸] - ۱۶۳۳

وَعَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْمُكَدَّرِ قَالَ: حَدَّثْتُ عَلَى جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ وَهُوَ يَمُوتُ فَقُلْتُ: أَفَرَأَى عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ السَّلَامَ. رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ

1633. (18) [1/516-అపరిశోధితం]

ము'హమ్మద్ బిన్ ముంకదిర్ (ర) కథనం: జాబిర్ బిన్ 'అబ్దుల్లాహ్ మరణించినపుడు నేనతని వద్దకు వెళ్ళాను. నేనతనితో ప్రవక్త (స)కు నా సలాములు తెలియపర్చండి,' అని అన్నాను. (ఇబ్నై మాజ్హ్)

=====

۴ - بَابُ غُسْلِ الْمَيِّتِ وَتَكْفِينِهِ

4. శవాన్ని స్నానంచేయించి కఫన్‌లో చుట్టటం

శవాన్ని స్నానం చేయించటం తప్పనిసరి విధి. స్నానం చేయించినపుడు మర్మాంగాలు బహిగతం కాకుండా చూడాలి. అంటే మర్మాంగాలను వస్త్రంతో కప్పి, స్నానం చేయించాలి. అంటే మలమూత్రాల స్థానాలను కడగాలి. ఇంకా ఎక్కడైనా అపరిశుద్ధం ఉంటే శుభ్రపరచాలి. తరువాత నమా'జులా వు'జు చేయించాలి. అంటే ముందు రెండు అరచేతులను

కడగాలి. పుక్కిలించటం సాధ్యమైతే చేయించాలి. స్నానం చేయించేవారు తన చేతి వ్రీలికి వస్త్రంచుట్టి నోటి లోని పళ్లను, దవడలను శుభ్రపరచాలి. ముక్కును వ్రీలితో శుభ్రపరచాలి, మూడుసార్లు ముఖం కడగాలి, మూడు సార్లు రెండు చేతులను మోచేతులతో సహా కడగాలి. తల మసహా చేయాలి. అయితే కుడి ప్రక్క నుండి చేయాలి. తరువాత తల, గడ్డం సబ్బురాసి కడగాలి. శవాన్ని కుడి ప్రక్కకు త్రిప్పి మెల్లిగా కడగాలి. అదేవిధంగా రెండవ ప్రక్క కూడా కడగాలి. పూర్తి శరీరాన్ని 3 లేదా 5 సార్లు కడగాలి. అంతకంటే ఎక్కువ సార్లు అవసరమయితే కడగవచ్చు. నీళ్ళు వేడిచేసి టప్పుడు రేగి ఆకులు, లేదా సువాసన గల ఆకులు లేదా పూవులు వేయాలి. చివరకు కర్పూరం కలిపిన నీటిని వేయాలి. స్నానం చివర రెండు కాళ్ళను వు'జుగా మూడు సార్లు కడగాలి. స్నానం చేయించిన తర్వాత శవం మర్మాంగం నుండి ఏదైనా వెలువడితే, దాన్ని కడిగితే సరిపోతుంది. మళ్ళీ స్నానం చేయించటం అవసరం లేదు. ము'హమ్మద్ బిన్ సీరీస్ మళ్ళీ స్నానం చేయించాలని అభిప్రాయ పడు తున్నారు. ఇదే ఉత్తమం.

స్త్రీ వెంట్రుకలను మూడు భాగాలు చేయాలి. జడలు వేసి వెనుక ఉంచాలి. స్నానం చేయించిన తర్వాత వు'దూ భాగాలను కర్పూరం నీటితో కడగాలి. పాదాలపై భాగాలను కూడా కడగాలి. యుద్ధంలో వీరమరణం పొందిన వారిని స్నానం చేయించకూడదు. ఏ స్థితిలో ఉంటే ఆస్థితిలోనే ఉన్నదుస్తుల్లోనే ఖననంచేయించాలి. ఇతర వీరమరణం పొందిన వారిని స్నానం చేయించి ఖననం చేయాలి. జనా'జహ్ నమా'జు చదవాలి. ఒక వేళ శవం స్నానంచేయించకుండా ఖననం చేయ బడితే శవం ఇంకా క్రుళ్ళలేదని తెలిసి ఉంటే, సమాధి నుండి తీసి స్నానం చేయించి మళ్ళీ ఖననం చేయించాలి.

శవాన్ని స్నానం చేయించినవారు స్నానం చేయటం, జనా 'జహ్ ఎత్తేవారు వు'దూ చేయటం అభిలషణీయం. తప్పనిసరి కాదు. కొందరు శవాన్ని స్నానం చేయించే టప్పుడు ఏదో చదువుతుంటారు. అది ఎంత మాత్రం ఇస్లామ్ ధర్మంలోలేదు. స్నానం చేయించే వారు శవం శరీరంపై సున్నితంగా తుడవాలి. స్నానం చేయించే టప్పుడు శవంలో ఏదైనా లోపం కనబడితే